Untitled Document

Angie Kleijn

Vandag staan daar net murasies op Klipfontein, noord-wes van Pretoria. Die ou plaas word deur Sosha

Daar is talle ongemerkte grafte en ‘n hele paar leiklip-grafstene wat meestal al vergaan het in die v

Herman van Staden van Wapadrand is ‘n nasaat van dié mense en in ‘Kronieke van my Van Stade

Jacobus Frederik van Staden, Herman se oupagrootjie

Hy vertel die verhaal van doofstom Nonnie, ‘n malaria-sterfte, ‘n 16-jarige seun wat reg in eie hand

Die storie begin met ‘n baie klein seuntjie wat saam met sy ouers aan die Groot Trek deelgeneem

Marthinus Jacobus van Staden is op 14 April 1831 op Zoetendalsvalei in die Kaap gebore. Hy was die

Die gesin het aanvanklik tot op Potchefstroom getrek, maar Herman sê dit is nog ‘n raaisel hoe hu

Herman se oupa se broer, Marthinus Jacobus van Staden, sy vrou Ellis Maria Sophia, ‘n nooi Jou

Oupagrootjie

Hulle eerste kind, Herman se oupagrootjie, was ‘n seun genaamd Jacobus Frederik wat op 4 Augustus 1854 gebore is. Dié arme kind was maar net ‘n jaar oud toe sy ma op 22 September

Adriana Albertina is die eerste familielid wat op Klipfontein begrawe is.

Marthinus het weer getrou, dié keer met Wilhelmina Christina Pretorius, en hulle het twee seuns e

Marthinus het nooit van Klipfontein weggetrek nie en hy is op 15 Desember 1898, knap voor die E

Matthys Johannes (Thys) van Staden en Susanna Jacoba Scheepers op hulle troudag

Hermanstad

Herman se oupagrootjie, Jacobus Frederik, is op 22 Mei 1875 in Pretoria voor landdros W Skinner

Haar pa Matthys, ‘n afstammeling van die 1820 Britse Setlaars, was die eienaar van die plaas Das

Jacobus en Cecilia het drie kinders gehad, Marthinus Jacobus wat op 8 Mei 1876 gebore is en Ma

Die ou plaashuis in Pretoria se adres is vandag Breyerlaan 1473. Dit is die huis waarin Herman gr

Doofstom

Jacobus en sy gesin is aangeval toe Nonnie nog ’n pasgebore baba was. Hulle het voor die aanva

Nonnie is op 6 Junie 1911 met ’n doofstom man, Petrus Hendrik Lindeque, getroud. Hulle het mek

Nonnie se ma, Cecilia, het malaria gekry en is op 10 Maart 1894 in die ouderdom van 34 jaar oorle

Jacobus het weer getrou. Dié keer met Gertruida Adriana Venter en hulle het net een kind gehad,

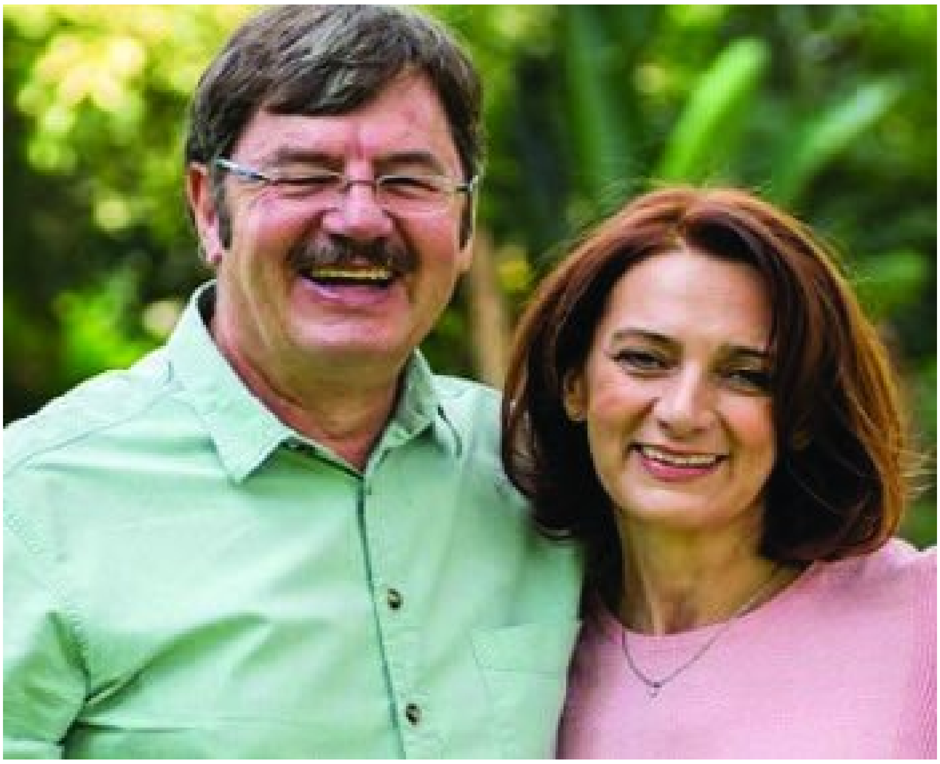

Herman van Staden en sy vrou Charmelle. Hy is die tweede oudste kind van Jacobus Frederik, wa

Swaziland

President Paul Kruger het Jacobus na Swaziland gestuur as hoof van die Swazi-polisie. Hy en sy g

Die oorlogswolke was aan die opbou en alhoewel Jacobus deel was van die Swazilandse Komma

Jacobus se weduwee Gertruida en dogter Adriana het later met ‘n Steyn en sy seun getrou. Pa en

Die Klipfonteinse graf van Jacobus F Van Staden, gebore 19 Januarie 1859, oorlede 30 Desember 1921

Foto's: Herman van Staden

Die Klipfonteinse graf van Maria Jacoba Viljoen, gebore Van Staden, op 15 September 1867, o
.

Thys
Jacobus en sy eerste vrou, Cecilia, se tweede seun, Matthys Johannes, Herman se oupa, is in Paul Kruger se kerk, die Gereformeerde Kerk in Kerkstraat, Pretoria, gedoop. Toe Thys drie jaar oud was, het hy by ’n watervoor gestruikel en met sy linkerhand op ’n klompie warm kole geval. Die hand was seker vreeslik seer en sy ma wou dit nie oop forseer nie en het dit in ’n toe vuis verbind. Thys se drie middel vingers het toe aan sy handpalm vasgegroei en hy kon nooit weer sy linkerhand oopmaak nie. Sy Zulu-naam was Goba Hlandla, wat gebuigde hand beteken.

Thys was maar 10 jaar oud toe sy ma dood is en 14 jaar oud toe sy pa dood is. Sy stiefma, Gertruida, het die twee broers, die doofstom Nonnie en die klein Adriana, wat skaars ‘n jaar oud was toe Jacobus dood is, so goed soos sy kon versorg.

Klein Thys het slegs standerd vier op skool behaal. Tog was hy later jare bekend daarvoor dat hy bedrae in ponde, sjielings en pennies maklik met hoofrekene kon bymekaar tel en die

kleingeld kon bereken.

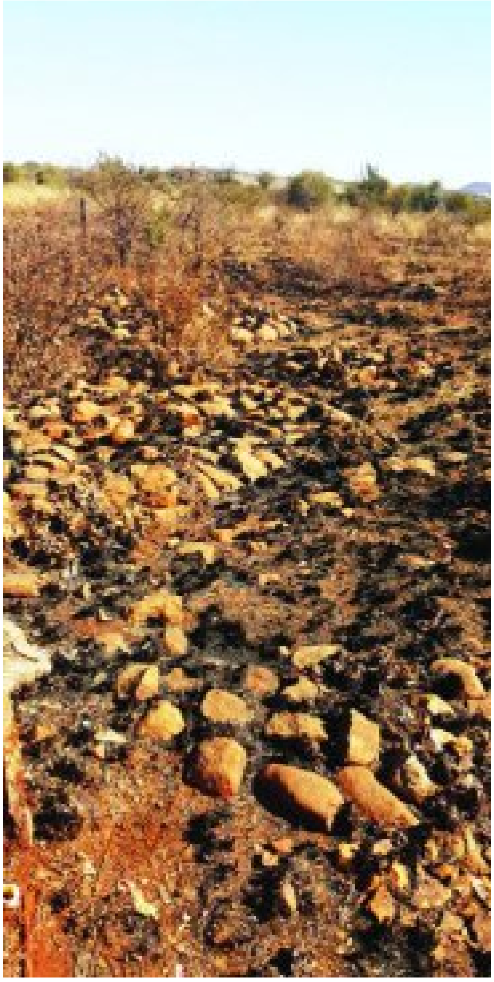

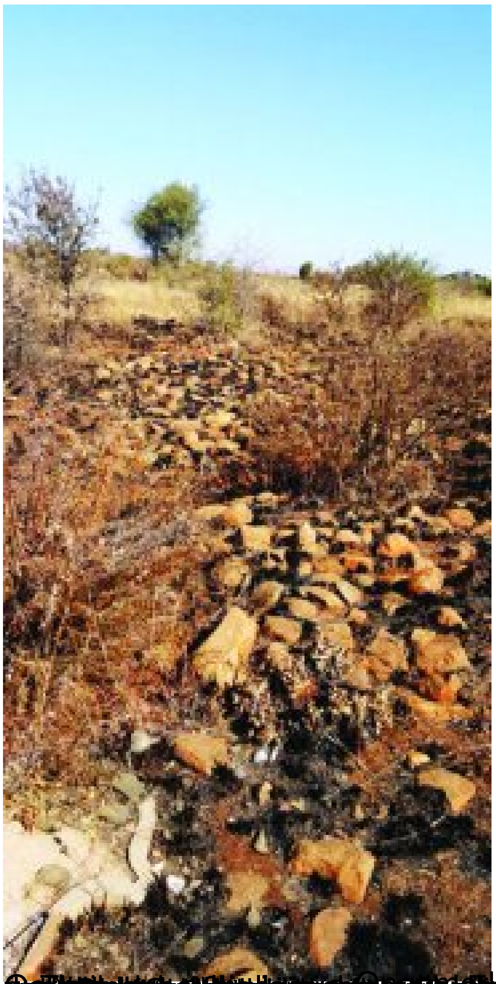

[illegible]

[illegible]

HEBRON
P
R
KRUISFONTEIN
164
HONINGNEST
KRANS
121
THE PYRAMIDS
370
KLIPFONTEIN
482

[illegible]

[illegible]

[illegible]